

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే

॥ త్రినవతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ త్రినవతితమః సర్గః ॥

శ్రీరామేణ రాక్షససేనాయాః సంహారః

స ప్రవిశ్య సభాం రాజా దీనః పరమదుఃఖితః |
నిషసాదాసనే ముఖ్యే సింహాః క్రుద్ధ ఇవ శ్వసన్ || 6.93.1 ||

అబ్రవీచ్ఛ స తాన్ సర్వాన్ బలముఖ్యాన్ మహాబలః |
రావణః ప్రాంజలిర్వాక్యం పుత్రవ్యసనకర్మితః || 6.93.2 ||

సర్వే భవంతః సర్వేణ హస్త్యశ్వేన సమావృతాః |
నిర్యాంతు రథసంఘైశ్చ పాదాత్తైశ్చోపశోభితాః || 6.93.3 ||

ఏకం రామం పరిక్షిప్య సమరే హంతుమర్హథ |
వర్షంతః శరవర్షాణి ప్రావృట్కాల ఇవాంబుదాః || 6.93.4 ||

అథవాహం శరైస్తీక్ష్ణైర్భిన్నగాత్రం మహాహవే |
భవద్భిఃశ్వో నిహంతాస్మి రామం లోకస్య పశ్యతః || 6.93.5 ||

ఇత్యేతద్ వాక్యమాదాయ రాక్షసేంద్రస్య రాక్షసాః |
నిర్యయుస్తే రథైః శీఘ్రైర్నానానీకైశ్చ సంయుతాః || 6.93.6 ||

పరిఘాన్ పట్టిశాంఞ్చైవ శరఖడ్గపరశ్వధాన్ |
శరీరాంతకరాన్ సర్వే చిక్షిపుర్వానరాన్ ప్రతి || 6.93.7 ||

వానరాశ్చ ద్రుమాంచ్ఛైలాన్ రాక్షసాన్ ప్రతి చిక్షిపుః |
స సంగ్రామో మహాభీమః సూర్యస్యోదయనం ప్రతి || 6.93.8 ||

రక్షసాం వానరాణాం చ తుములః సమపద్యత |
తే గదాభిశ్చ చిత్రాభిః ప్రాసైః ఖడ్గైః పరశ్వాధైః || 6.93.9 ||

అన్యోన్యం సమరే జఘ్నుస్తదా వానరరాక్షసాః |
ఏవం ప్రవృత్తే సంగ్రామే హ్యద్భుతం సుమహద్రజః || 6.93.10 ||

రక్షసాం వానరాణాం చ శాంతం శోణితవిస్తవైః |
మాతంగరథకూలాశ్చ శరమత్స్యా ధ్వజద్రుమాః || 6.93.11 ||

శరీరసంఘాటవహః ప్రసస్రుః శోణితాపగాః |
తతస్తే వానరాః సర్వే శోణితౌఘపరిప్లుతాః || 6.93.12 ||

ధ్వజవర్మరథానశ్వాన్ నానాప్రహరణాని చ |
ఆప్లుత్యాప్లుత్య సమరే వానరేంద్రా బభంజిరే || 6.93.13 ||

కేశాన్ కర్ణలలాటం చ నాసికాశ్చ ప్లవంగమాః |
రక్షసాం దశనైస్తీక్ష్ణైర్నైశ్చాపి వ్యకర్తయన్ || 6.93.14 ||

ఏకైకం రాక్షసం సంఖ్యే శతం వానరపుంగవాః |
అభ్యధావంత ఫలినం వృక్షం శకునయో యథా || 6.93.15 ||

తదా గదాభిర్గుర్వీభిః ప్రాసైః ఖడ్గైః పరశ్వాధైః |
నిర్జఘ్నుర్వానరాన్ ఘోరాన్ రాక్షసాః పర్వతోపమాః || 6.93.16 ||

రాక్షసైర్వధ్యమానానాం వానరాణాం మహాచమూః |
శరణ్యం శరణం యాతా రామం దశరథాత్మజం || 6.93.17 ||

తతో రామో మహాతేజా ధనురాదాయ వీర్యవాన్ |
ప్రవిశ్య రాక్షసం సైన్యం శరవర్షం వవర్ష చ || 6.93.18 ||

ప్రవిష్టం తు తదా రామం మేఘాః సూర్యమివాంబరే |
నాధిజగ్ముర్మహాఘోరా నిర్దహంతం శరాగ్నినా || 6.93.19 ||

కృతాన్యేవ సుఘోరాణి రామేణ రజనీచరాః |
రణే రామస్య దదృశుః కర్మాణ్యసుకరాణి తే || 6.93.20 ||

చాలయంతం మహాసైన్యం విధమంతం మహారథాన్ |
దదృశుస్తే న వై రామం వాతం వనగతం యథా || 6.93.21 ||

ఛిన్నం భిన్నం శరైర్దర్ధం ప్రభగ్నం శస్త్రపీడితం |
బలం రామేణ దదృశుర్న రామం శీఘ్రకారిణం || 6.93.22 ||

ప్రహారంతం శరీరేషు న తే పశ్యంతి రాఘవం |
ఇంద్రియార్థేషు తిష్ఠంతం భూతాత్మానమివ ప్రజాః || 6.93.23 ||

ఏష హంతి గజానీకమేష హంతి మహారథాన్ |
ఏష హంతి శరైస్తీక్ష్ణైః పదాతీన్ వాజిభిః సహ || 6.93.24 ||

ఇతి తే రాక్షసాః సర్వే రామస్య సదృశాన్ రణే |
అన్యోన్యం కుపితా జఘ్నుః సాదృశ్యాద్ రాఘవస్య తు || 6.93.25 ||

న తే దదృశిరే రామం దహంతమపి వాహినీం |
మోహితాః పరమాస్త్రేణ గాంధర్వేణ మహాత్మనా || 6.93.26 ||

తే తు రామసహస్రాణి రణే పశ్యంతి రాక్షసాః |
పునః పశ్యంతి కాకుత్స్థమేకమేవ మహాహవే || 6.93.27 ||

భ్రమంతీం కాంచనీం కోటిం కార్ముకస్య మహాత్మనః |
అలాతచక్రప్రతిమాం దదృశుస్తే న రాఘవం || 6.93.28 ||

శరీరనాభి సత్త్వార్చిః శరారం నేమికార్ముకం ।
జ్యౌఘోషతలనిర్ఘోషం తేజోబుద్ధిగుణప్రభం ॥ 6.93.29 ॥

దివ్యాస్త్రగుణపర్యంతం నిఘ్నంతం యుధి రాక్షసాన్ ।
దదృశూ రామచక్రం తత్ కాలచక్రమివ ప్రజాః ॥ 6.93.30 ॥

అనీకం దశసాహస్రం రథానాం వాతరంహసాం ।
అష్టాదశ సహస్రాణి కుంజరాణాం తరస్వినాం ॥ 6.93.31 ॥

చతుర్దశ సహస్రాణి సారోహాణాం చ వాజినాం ।
పూర్ణే శతసహస్రే ద్వే రాక్షసానాం పదాతినాం ॥ 6.93.32 ॥

దివసస్యాష్టభాగేన శరైరగ్నిశిఖోపమైః ।
హతాన్యేకేన రామేణ రక్షసాం కామరూపిణాం ॥ 6.93.33 ॥

తే హతాశ్వా హతరథాః శాంతా విమథితధ్వజాః ।
అభిపేతుః పురీం లంకాం హతశేషా నిశాచరాః ॥ 6.93.34 ॥

హతైర్గజపదాత్యశ్చైస్తద్ బభూవ రణాజిరం ।
ఆక్రీడభూమిః క్రుద్ధస్య రుద్రస్యేవ మహాత్మనః ॥ 6.93.35 ॥

తతో దేవాః సగంధర్వాః సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।
సాధు సాధ్వితి రామస్య తత్ కర్మ సమపూజయన్ ॥ 6.93.36 ॥

అబ్రవీచ్ఛ తదా రామః సుగ్రీవం ప్రత్యనంతరం ।
విభీషణం చ ధర్మాత్మా హనూమంతం చ వానరం ॥ 6.93.37 ॥

జాంబవంతం హరిశ్రేష్ఠం మైందం ద్వివిదమేవ చ ।
ఏతదస్త్రబలం దివ్యం మమ వా త్ర్యంబకస్య వా ॥ 6.93.38 ॥

నిహత్య తాం రాక్షసవాహినీం తు
రామస్తదా శక్రసమో మహాత్మా ।

అస్తేషు శస్త్రేషు జితక్లమశ్చ
సంస్తూయతే దేవగణైః ప్రహృష్టైః || 6.93.39 ||

|| ఇత్యార్థే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్రినవతితమః సర్గః ||